

BİR SARNIÇ BİR DEFİNE ÖYKÜSÜ

Yazan: Arkeolog Mehmet I. TUNAY

Sizlere şimdi sözünü edeceğimiz sarnıç, Topkapı Sarayının Babı Hümayûn kapısından içeri girdikten sonra, Cankurtaran Askeri Hastanesine giden yolun solunda kalır.

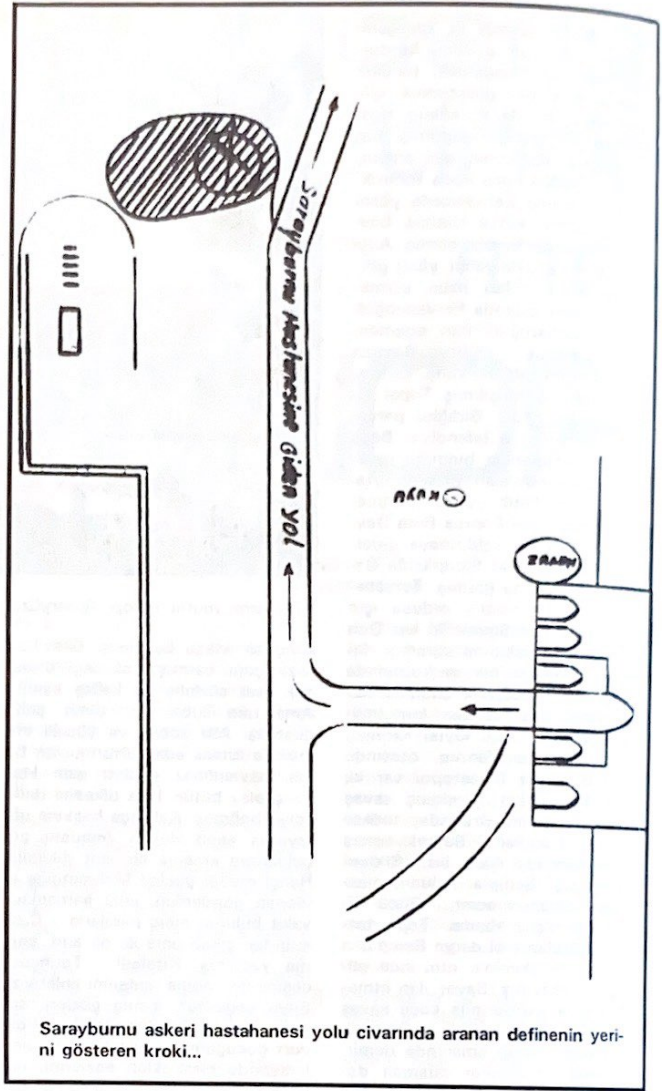
1964 yılının son - 1965 yılının ilk aylarında, Topkapı Sarayı bahçesinde verilmiş, define aranabilir ruhsatı ile komiser olarak tayin edildiğim ve kışın en soğuk 52 gününü geçirdiğim Saray Burnu'nun sırtındaki bu sarnıç ve onun define öyküsünü mimarisinden önce anlatmayı düşündüm.

1964 yılı Aralık ayının 21'inde define aramak gayesiyle bu sarnıç ve çevresini kazmak için kazma - küreğe sarılan ekserisi daha zengin olmak havesinde birkaç varlıklı kişi ile bir tanesi dolandırıcılıktan sabıkalı saatçi olan iki açığöz ile hafriyata başlandı.

Aranılan 7,5 milyar Türk lirası değerindeki altın külçelerinin sığdırılmaya çalışıldığı yer olan bu sarnıç, esasında, yayınlara geçmiş, 1952-53 yıllarına kadar yukarıda sözünü ettiğimiz gibi iyi bir durumda gelen, bu yıllardan itibaren de İstanbul'daki kamulaştırmalar sırasında çıkan toprağın getirilip üstüne atıldığı bir yer olmuştur.

Toprakla üstünün örtüldüğü sırada bu yerin bir krokisini yapan açığöz saatçi, elindeki rulo edilmiş haritayı zengin kimselere teklif et-

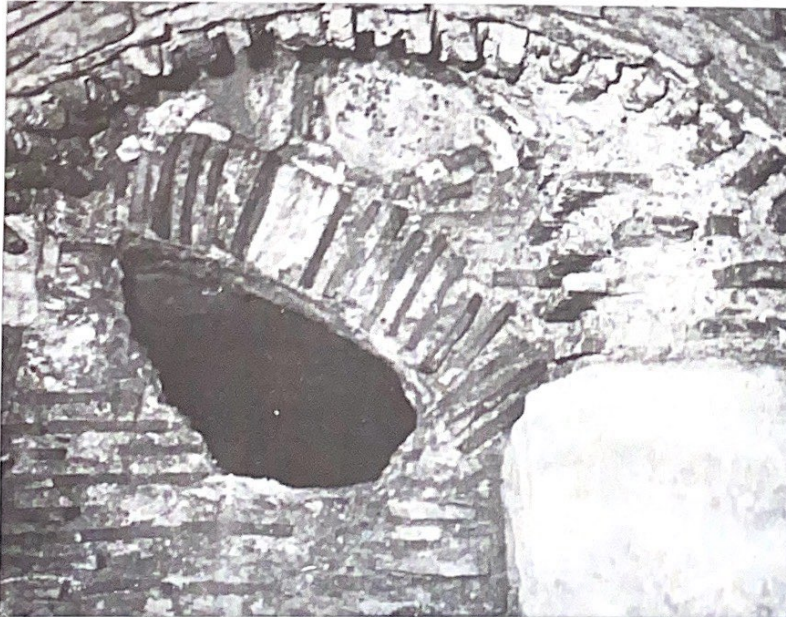
miş ve ortaklaşa işe başlamışlardır. Önce sarnıcı örten toprağın atılmasıyla ortaya çıkan duvarlar ve diğer mimari parçalar görüldükçe, rulo edilmiş haritaya ve sahibine olan güven artmış, günlerin geçmesiyle neticenin anlaşılacağı anlayan haritanın sahibi ise «Buradan çıkmazsa Tokat'taki 9,5 milyarlık işe gideriz» diye grubu kendisine bağlı olarak tutmasını başarmıştır. Ve dünya yüzünde böyle zengin - eli açık! - insanlar oldukça da gününü gün ederek yaşantısını devam ettirmiş ve belki de hâlâ devam ettirmektedir. Nihayet beklenen gün geldi, bulunan sarnıcın hemen ağzında kalan toprak temizlenip içeri girildiğinde sözü edilen paranın bir parçasının bile bulunmadığı görüldüncelikle «İşte, benim söylediğim yeri bulduk, ama define yılan şekline girmiş, kaçmış, biz şimdi Tokat'taki işe bakalım.» deyip yeni işe gitmek üzere hazırlıklara başladılar. Bu arada enteresan olan bir husus da, sarnıcın içinde Çekoslovakya yapısı tabak, çanak ve fincan gibi parçalar yanında soba artıklarına da rastlanmış olmasıydı. Herkesin harıl harıl milyarları aradığı bir sırada kazı yerine gelen yaşlı bir sarhoş da «Allah sizden razı olsun, benim eski meskeni yeniden açmışsınız» deyince mesele tamamen anlaşılmuş oldu. Tekrar yeni olaylara sahne ve kö-

Sarayburnu askeri hastahanesi yolu civarında aranan definenin yerini gösteren kroki...

tülöklere yer olmaması için plân ve fotoğrafları alınarak ağız kapatılan sarnıç, 17 basamaklı bir merdivene sahip, içi 6 sütunlu küçük bir örnek-tir.

Farklı inşaat devreleri ve malzeme veren sarnıcın o zaman çekilen ve şimdi gördüğünüz resimlerinden de anlaşılacağı üzere bir binanın alt yapısı olması kuvvetle düşünülebilir.

Çeşitli devir ve malzeme gösteren sarnıcın duvar işçiliği (yukarıda) sarnıcın kazı sırasında açılan ağız (yanda)

